

ΣΧΕΔΙΟ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Επιμέλεια: *Χαρίτος Βασίλης, Δημ. Σχ. Παίδων «Π. & Α. Κυριακού».*

Γνωστικό αντικείμενο: ΙΣΤΟΡΙΑ Δ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Τίτλος Διδακτικής Πρακτικής : Η ναυμαχία της Σαλαμίνας (Ενότητα: Κλασικά χρόνια).

Η διδακτική πρακτική σκοπεύει στην ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και συνείδησης συνδέοντας την εκπαίδευση με τις κοινωνικές και πολιτισμικές διαφοροποιήσεις των λαών καθώς και με την αναγκαιότητα προετοιμασίας συνειδητών πολιτών. Το σχέδιο είναι απόλυτα συμβατό με το ΑΠΣ διότι αποτελεί κεφάλαιο της 3^{ης} ενότητας του σχολικού βιβλίου της Δ΄ Δημοτικού και οι στόχοι άπτονται πλήρως του αναλυτικού προγράμματος της Ιστορίας. Σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ, γενικός σκοπός διδασκαλίας της Ιστορίας είναι η ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και της ιστορικής συνείδησης. Η γνώση του παρελθόντος για την κατανόηση του παρόντος και το σχεδιασμό του μέλλοντος, υφίσταται ως βασική ιδέα για τον προσδιορισμό της ιστορικής συνείδησης και της ιστορικής σκέψης. Η ιστορική σκέψη αφορά την κατανόηση των ιστορικών γεγονότων και τη σύνδεση αιτίων και αποτελεσμάτων και η ιστορική συνείδηση την κατανόηση της συμπεριφοράς του ανθρώπου σε συγκεκριμένες καταστάσεις, καθώς και την εξασφάλιση των προϋποθέσεων για την εκδήλωση υπεύθυνης συμπεριφοράς στο παρόν και το μέλλον.

Η διδακτική πρακτική που παρουσιάζω επιδιώκει τα εξής:

1. Να οδηγήσει το μαθητή στην κατανόηση ότι ο κόσμος στον οποίο ζει είναι αποτέλεσμα μιας εξελικτικής πορείας με αξίες και αρχές και στην οποίαν εμείς οι άνθρωποι συμμετέχουμε καθοριστικά.
2. Να καταφέρει να κατανοήσει το παρόν μέσα από τη γνώση του παρελθόντος και να συνεχίζει την αναζήτηση δια βίου.
3. Να αναπτύξει θετική στάση απέναντι στη μελέτη των γεγονότων του παρελθόντος που είναι χρήσιμη για την κατανόηση κοινωνικής αυτογνωσίας.
4. Να εξοικειωθεί με την ιστορική επιστήμη .
5. Να οικοδομήσει την εθνική και πολιτιστική του ταυτότητα και να συμμετέχει ενεργά στην κοινωνική και πολιτιστική ζωή.
6. Να συνειδητοποιήσει και να εκτιμήσει τη συμβολή του ελληνικού πολιτισμού στην ιστορία του κόσμου.

Σκοπός & Στόχοι της Διδακτικής Πρακτικής

Γενικός Σκοπός: Ο γενικός σκοπός της συγκεκριμένης διδακτικής πρακτικής είναι η περιγραφή, η ανάλυση και η ανάδειξη της σημασίας του συγκεκριμένου ιστορικού γεγονότος τόσο για την εποχή κατά την οποία έλαβε χώρα όσο και για τις μελλοντικές περιόδους.

Επιμέρους στόχοι: Να κατακτήσει ο μαθητής και να επεξεργαστεί έννοιες και όρους που σχετίζονται με το χρόνο, το χώρο, τον πολιτισμό, τη ναυτοσύνη, τον πόλεμο, τη ναυμαχία, την υποδούλωση, την ελευθερία κ.ά.

Να μάθει για την πολιτική κατάσταση και για τους πρωταγωνιστές της πολεμικής σύγκρουσης.

Να εντάξει το γεγονός στον ιστορικό χρόνο και να συνειδητοποιήσει τη σπουδαιότητα της εξελικτικής διαδικασίας.

Να εκτιμήσει τον ελληνικό πολιτισμό και να αντιληφθεί τη σπουδαιότητα και την προσφορά του σε παγκόσμια κλίμακα.

Να αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά γεγονότα της κλασσικής περιόδου.

Να διατυπώσει σκέψεις και συμπεράσματα σχετικά με τις επιπτώσεις του πολέμου.

Να αποκτήσει πρόσβαση στην ιστορική γνώση με τη βοήθεια των ΤΠΕ.

Παράλληλα ως προς τη μαθησιακή διαδικασία:

Να ενεργοποιήσει τη διερευνητική μάθηση.

Να αποκτήσει δεξιότητες συλλογής, οργάνωσης και ανάλυσης δεδομένων.

Να αυτενεργήσει και να σκεφτεί κριτικά και δημιουργικά ώστε ο ρόλος του στη μαθησιακή διαδικασία να είναι ενεργητικός και αποδοτικός.

Να ασκηθεί στην εκτέλεση και την εφαρμογή προγραμματισμένων σχεδίων εργασίας.

Στο συγκεκριμένο σχέδιο μαθήματος θεωρώ ότι αξιοποιείται ο φορητός Η/Υ του σχολείου ή του δασκάλου για την προβολή σχετικών ιστοσελίδων. Σημειώνω ότι η πρόσβαση στο διαδίκτυο, στο νοσοκομείο, είναι εφικτή σε συγκεκριμένους χώρους.

Ο μαθητής:

1. Εισάγεται στην αναζήτηση και την επεξεργασία της πληροφορίας.
2. Χρησιμοποιεί ψηφιακό κείμενο.
3. Αναζητεί, εντοπίζει και επεξεργάζεται την πληροφορία του διαδικτύου

- **Διάρκεια:** 1-2 διδακτικές ώρες, ανάλογα με τη διενέργεια μιας ή περισσότερων δραστηριοτήτων.

Ανάπτυξη της πρακτικής

Ο μαθητής γνωρίζει ότι εξετάζουμε την περίοδο των κλασσικών χρόνων και ότι ο ελληνικός χώρος και κυρίως η Αθήνα βρίσκεται υπό την απειλή των Περσών.

Δραστηριότητα 1 (Ανασκόπηση)

Επικεντρώνοντας στην εικόνα του αθηναϊκού πολεμικού πλοίου της σελίδας 56 του σχολικού βιβλίου και με τη βοήθεια των ερωτήσεων ο μαθητής ανακαλεί τις γνώσεις του για την κατασκευή των πλοίων της εποχής, τον τρόπο της πλεύσης τους, την ευελιξία τους αλλά και την προσφορά τους στον αγώνα κατά των Περσών. Ανακεφαλαιώνω με τη βοήθεια του παιδιού και του υπενθυμίζω την πορεία του εχθρού από τη θάλασσα, μέχρι το Σαρωνικό κόλπο, για να καταλήξουμε στη ναυμαχία της Σαλαμίνας. Συνεχίζοντας τη συζήτηση, αναπτύσσω με τη βοήθεια των ερωτήσεων τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των πλοίων που υπήρχαν, τις πολεμικές τους δυνατότητες, την εμπορική τους χρήση, αλλά και τη θέση που θα έπαιρναν σε περίπτωση πολεμικής αναμέτρησης.

Δραστηριότητα 2 (Προσανατολισμός και αναπαράσταση του γεγονότος)

Αφού εξηγήσω στο μαθητή την περιρρέουσα ατμόσφαιρα της εποχής, τη διαφωνία Ευρυβιάδη – Θεμιστοκλή, το τέχνασμα Θεμιστοκλή και αφού διευκρινίσω πιθανές δυσκολίες και απορίες, επισκέπτομαι με το μαθητή τη συγκεκριμένη ιστοσελίδα στο διαδίκτυο για να παρακολουθήσουμε μία προσομοίωση της ναυμαχίας. Σε σύντομο χρόνο ζητώ από το παιδί να σχεδιάσει την εικόνα της ναυμαχίας, να τοποθετήσει τα ελληνικά και τα εχθρικά πλοία, καθώς και να δείξει την πορεία της έκβασης της.

Δραστηριότητα 3 (Καταγραφή των χαρακτηριστικών – Συγκεφαλαίωση)

Μετά τη διεξοδική παρουσίαση του συγκεκριμένου ιστορικού γεγονότος, ο μαθητής προτρέπεται να καταγράψει τα βασικά χαρακτηριστικά του. Εκεί περιλαμβάνονται, ο τόπος που έλαβε χώρα το γεγονός, τα βασικά πρόσωπα, η στρατηγική τους, οι διαφωνίες τους, τα τεχνάσματα, καθώς και το τελικό αποτέλεσμα. Τέλος, εμφανίζω ολοκληρωμένα το γεγονός της ναυμαχίας της Σαλαμίνας.

Φύλλα Εργασίας

1^ο Φύλλο εργασίας

Με τη βοήθεια ενός φυλλομετρητή μπες στη διεύθυνση www.ime.gr και βρες σχετικές εικόνες από τα «κλασσικά» χρόνια και από το γεγονός που αναπτύξαμε. Επίλεξε τις εικόνες που θέλεις και μετάφερε τες σε φύλλα αρχείου word. Κάτω από κάθε εικόνα να γράψεις έναν τίτλο ή ένα κείμενο.

2^ο Φύλλο εργασίας

Με τη βοήθεια ενός φυλλομετρητή βρες από το διαδίκτυο εικόνες σχετικές με το ιστορικό γεγονός που αναλύσαμε. Είτε με τη βοήθεια του λογισμικού παρουσιάσεων, είτε με τον κειμενογράφο, φτιάξε μία μικρή παρουσίαση μερικών διαφανειών (4-5) που να καλύπτει το παραπάνω ιστορικό γεγονός.

3^ο Φύλλο εργασίας

Με τη βοήθεια του ιστορικού άτλαντα, του ιστορικού χάρτη της εποχής, του βιβλίου της ιστορίας, καθώς και του Η/Υ να εξετάσεις τη σταδιακή επέκταση των Περσών στον ελλαδικό χώρο. Στόχος της εργασίας είναι να αντιληφθείς συνολικά την πορεία των εχθρών, το στόχο της κατάληψης των ελληνικών πόλεων και την επέκτασή τους στη δύση, καθώς και τις μάχες, με σωστή χρονολογική σειρά, που έδωσαν οι Έλληνες για να τους αποκρούσουν.

Τι χρειάζεται να έχει μαζί του ο δάσκαλος

Σχολικό εγχειρίδιο Ιστορίας

Σχολικός ιστορικός χάρτης

Ιστορικός άτλας

Φορητός Η/Υ

Φορητός πίνακας για τη διευκόλυνση του παιδιού που είναι στο κρεβάτι

Διευθύνσεις από ιστοσελίδες (ΙΜΕ, ΠΙ κá.).